

Є тільки один дійсно невичерпний скарб—це велика бібліотека

Невичерпний скарб

Випуск №4 (4)

вересень 2017 рік, Харків

<http://lib.hnpu.edu.ua/>

Видається з 15 грудня 2016 року

Електронний бюлетень Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Закінчився останній екзамен, коридори університету стають помітно самотніми, останній боржник повертає літературу до бібліотеки.

Нема нічого кращого ніж літом, після закінчення навчального року, завершення всіх негайних справ та упорядкування свого робочого місця піти в довгоочікувану відпустку. Яка вона буде? Це вже інше питання.

Або це відпочинок на морі, або ремонт своєї оселі, або святкування ювілеїв, або очікування народження онуків та правнуків, або лікування та, точно, читання улюблених книжок. Все це було у нашому колективі протягом літа.

Відпустка — це час, коли кожен може собі дозволити стати лінивим, трохи егоїстом, але усвідомленим оптиміс-

том повинен бути завжди. «Я все встигну зробити! Тільки ж перший день відпустки...» — більшість так думає. Але літо минає швидко. Існує жарт: «Як ви провели літо? — Поглядом!»

Не встиг озирнутися, а вже 31 серпня — святкуємо, сьогодні посвята в студенти молодого покоління майбутніх педагогів. Тож починаємо, вітаємо з початком навчального року!

Прощавай літо! Вітаємо з 1 вересня!

Чудо-книги — неймовірніші
дизайнерські
витвори мистецтв

[стр. 2](#)

Нова рубрика «**Бібліотечні новини**», яка познайомить вас з враженнями учасника VIII Львівського міжнародного бібліотечного форуму.

[стр. 3](#)

Як що ви любите
фотосвітлини? Рубрика
«**Фотоподії**» для вас

[стр. 4](#)

«Спільна робота бібліотеки і кафедр університету з наповнення електронного каталогу та репозитарію (наукового архіву)».

[стр. 5](#)

У новій рубриці «**Святкові дні**» відмічаємо Всеукраїнський день бібліотек: історія свята; Віра, Надія, Любов у нашому житті; один день у Сковородинівці та багато цікавого.

[стр. 6-7](#)

Знайомтесь з людиною, яка віддала своє серце дітям

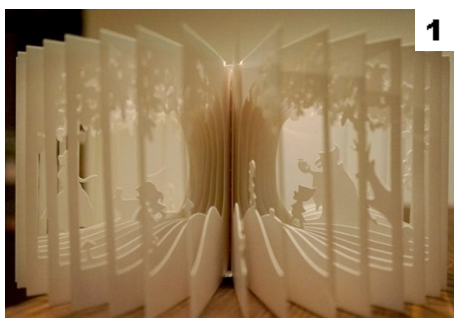
[стр. 8](#)

Книги — мудрість століть

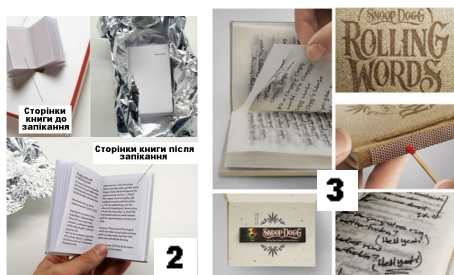
Чудо-книги або неймовірніші книги у світі

Щодня люди користуються книгами. Сьогодні все частіше електронними. Однак, серед друкованих видань зустрічаються такі поліграфічні шедеври, пройти мимо яких складно. Їх читають, збирають для колекції, дарують, бо гарна книга завжди вважалася найкращим подарунком. Нижче ми розглянемо незвичайні дизайнерські книги, які змінять ваше уявлення про книги в цілому. А саме...

Тривимірна казка про Білосніжку від японського художника Yusuke Kurokawa (1). Оформлені подібним чином казки залучать читачів не тільки змістом, а й формою.

Кулінарна книга (2), яку перед прочитанням необхідно запекти. Ця книга під назвою Well Done була створена хорватськими книговидавцями. Для того щоб приготувати якусь страву за рецептом з неї, потрібно спочатку запекти книгу у фользі, тільки в такому випадку на її сторінках з'явиться текст.

Книга для самокруток. Книга кишенькового розміру називається «Слова-самокрутки» (3) (Rolling Words). Усередині вона зроблена зі звичайних листів для самокруток, на які нешкідливим чорнилом нанесені тексти пісень. Усі аркуші відділені пунктирною лінією і легко відриваються. Обкладинка зроблена з конопель, а корінець виконаний у вигляді сірчаної смужки, які зазвичай наносять на борт сірникових коробок.

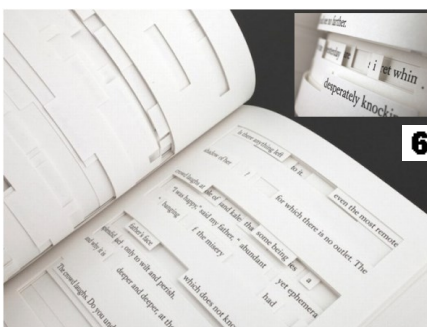

Сто тисяч мільярдів віршів. У книзі Раймонда Квінау (4) всього 10 сонетів, але кожен з них розрізаний на тонкі смужки в один рядок довжиною. Читач може комбінувати смужки в будь-якому порядку – ритмічний малюнок від цього не змінюється, а смисловий малюнок придбає досить несподівані відтінки. Якщо читач захоче скласти всі можливі комбінації і буде читати їх вголос цілодобово, у нього на це піде приблизно 200 000 років.

Книга ручної роботи, зроблена Френсіс (5). В основі книг лежать квіти з власного саду художниці, а також перероблені сторінки журналів по садівництву.

Дірява книга (6). Письменник Д. С. Фокс на прикладі свого творіння показав, що являє собою гіпертекст. Тому його нова книга під назвою «Tree of Codes» уся дірява.

Кулінарна книга від IKEA (7). Особливість цієї книги полягає в тому, що всі зображення в ній виконані у формі інструкцій до збірки модульних меблів компанії. Замість традиційних рецептів у книзі представлені фотографії головних інгредієнтів страв. 30 класичних «бабусиних» рецептів випічки наочно описані фотографом Carl Kleiner.

Тунельна книга (8). У письменника, як і в кожній людини, що працює за комп'ютером, може розвинути так званий «тунельний синдром». Мабуть, страждає на нього людина, яка створила унікальну книгу Tunnel Vision, де поміщено розповідь про тунель, що сполучає Нью-Йорк і Нью-Джерсі, його історію та сучасність. Дуже наочно вийшло.

Вікіпедія на папері (9). Всім відомо, що кількість статей у вікіпедії перевищує кількість статей навіть в самій повній енциклопедії, тому її видання здавалося нереальним. Дизайнер Роб Меттьюс (Rob Matthews) створив книгу, на 5000 сторінках якої знаходяться найбільш відвідувані сторінки англійської вікіпедії. Звичайно, у цій книзі немає жодної практичної складової. Проте дуже наочно передана сама суть електронної енциклопедії.

Це тільки дев'ять прикладів дизайнерських витворів, а їх у світі — безліч. Дивуйтеся разом з нами.

Використані джерела:

- <http://vsiknygy.net.ua/neformat/12219/>
- <http://vsviti.com.ua/collections/12000>

Підготувала:
бібліограф 1 кат. С. С. Мажара

Бібліотечні новини

Всеукраїнський круглий стіл «Університетська бібліотека: час змін, трансформацій, нововведень» у новому Навчально-бібліотечному комплексі університету імені Ярослава Мудрого, 13 червня 2017 року. (Брали участь: І. Ф. Турко, О. Г. Коробкіна, Л. І. Макагон, Р. М. Щербаківа)

Згідно з наказом від 07 серпня 2017 року виконуюча обов'язки директора Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди стає

Коробкіна

Олена Геннадіївна.

Від нашого дружнього колективу прийміть найщиріші вітання!

«Бібліотек@ від ідеальної до ефективної» (участь у VIII Львівському міжнародному бібліотечному форумі)

«Бібліотек@ від ідеальної до ефективної» - під таким девізом 13-16 вересня відбувся VIII Львівський міжнародний бібліотечний форум, організований Українською бібліотечною асоціацією в межах XXIV-го Міжнародного книжкового «Форуму видавців у Львові».

Мені пощастило представляти наукову бібліотеку ХНПУ імені Г. С. Сковороди на такому значному заході.

Програма форуму була насичена засіданнями, дискусіями, тренінгами, акціями.

Урочисте відкриття VIII Львівського бібліотечного форуму та пленарне засідання «Золотий перетин бібліотеки» відбулося в читальній залі наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка.

На ньому обговорювалися актуальні питання роботи українських та зарубіжних бібліотек.

Однією з пріоритетних тем, що активно обговорювалися на заходах Бібліотечного форуму, стала адвокація. Учасники розглянули можливості бібліотек у реалізації Цілей сталого розвитку ООН до 2030 р., обговорили можливості ефективного партнерства бібліотек з урядовими структурами та іншими організаціями.

На форумі також було приділено увагу ще одному світовому бібліотечному тренду. Учасники за програмою IFLA's Global Vision Discussion обговорили майбутнє бібліотек, виклики та можливості, що стоять сьогодні перед ними.

Під час форуму бібліотекарі також обговорили:

- формування культури академічної доброчесності у навчальних закладах України та роль бібліотек і бібліотекарів;
- можливості та перспективи використання хмарних технологій в роботі бібліотек вищих навчальних закладів;
- дизайн сучасної бібліотеки;
- європейські цінності та послуги європейських бібліотек.

Найактивніше обговорення серед учасників форуму викликав круглий стіл «Тріада буття: видавництво, бібліотека, читач». Було обговорено створення електронного каталогу усіх нових видань за три останні роки, відмічено потребу книжкового ринку в українських наукових виданнях, а також прийнято рішення про подальші спільні кроки в розробці Плану дій щодо реалізації стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України».

Дуже цікавою була екскурсія до нової надсучасної бібліотеки Центру імені митрополита Андрія Шептицького Українського католицького університету.

Приємно було зустріти колег з усіх куточків України: Полтави, Львова, Києва, Чернігова, Краматорська та ін. Я вдячна їм за приємне спілкування.

Нажаль, мало часу залишилося на знайомство з прекрасним містом Львовом, де майже кожна будівля є пам'ятником архітектури. Чотири дні форуму пролетіли як одна мить, є над чим подумати, чим поділитися з колегами, над чим працювати.

Враженнями ділилася О. Г. Коробкіна, в. о. директора наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

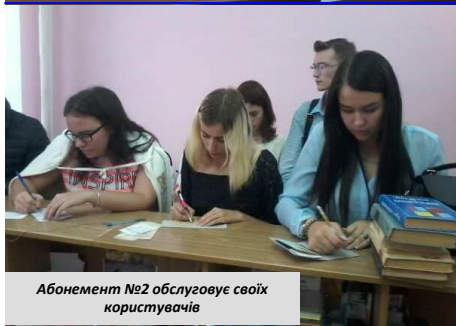

Фотоподії

Пригадаємо, як це було у 2016 році...

Видача літератури — 2017

Абонемент №2 обслуговує своїх користувачів

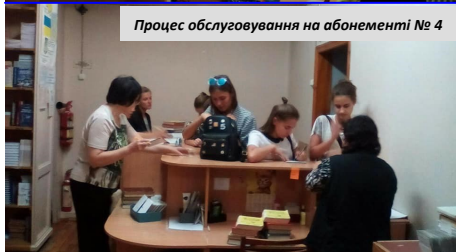

Читальний зал №3 вітає вас!

Студентки 1 курсу ф-ту дошкільної освіти

Видача підручників на абонементі №3

Процес обслуговування на абонементі № 4

"Бібліотечки" для першокурсників

Знайомство, перша зустріч та перше враження мають велике значення.

Незважаючи на відсутність автоматизованої видачі, на абонементі №1 (як і на інших трьох), процес обслуговування читачів було проведено ефективно, цікаво, інформативно, а головне — швидко. Що потрібно для цього?

Допомагають працівники читального залу: А. А. Кроль та Л. П. Максименко

Згуртованість колективу, коли за декілька ранкових годин треба було підготувати 54 однакових комплекти книжок на кожного першокурсника згідно з розкладом та навчальними планами факультету. Заздалегідь створити презентацію зі сценарієм розповіді-знайомства з нашою бібліотекою, підготувати читачські формуляри, реєстраційні картки та оснастити приміщення мультимедійним обладнанням для проведення заходу. І все, ми готові. Залишилося зустрітись зі студентами у призначений час та місце. Заповітна фраза: "Вітаємо! Увага на екран".

Відеоподкаст "Знайомство першокурсників з Науковою-бібліотекою"

<https://www.youtube.com/watch?edit=vd&v=fcwXBfmmliCY>

Мультимедійне знайомство

Результат, за мій 10-літній стаж роботи, найкращий. Протягом 15 хвилин було обслуговано 54 студентки факультету дошкільної освіти.

Приймала участь в обслуговуванні
Світлана Мажара.

Наукова бібліотека презентує

Спільна робота бібліотеки і кафедр університету

27 вересня в ХНПУ імені Г. С. Сковороди відбувся семінар “Спільна робота бібліотеки і кафедр університету з наповнення електронного каталогу та репозитарію (наукового архіву)”.

Були присутні: в. о. директора наукової бібліотеки *Коробкіна Олена Геннадіївна*; заступник директора наукової бібліотеки *Коваленко Світлана Олександрівна*; кандидат історичних наук, доцент, начальник наукової частини *Трубчанінов Микола Анатолійович* і всі відповідальні особи від кафедр університету за наповнення електронного каталогу та репозитарію науковими працями.

На семінарі були розглянуті питання наповнення електронного каталогу, репозитарію та бібліотечні новини.

В подальшому бібліотека планує:

- створення навчально-методичних комплексів на допомогу навчальному процесу;
- поповнення колекції праць викладачів;
- створення нових бібліографічних показників;
- розсилку на електронні адреси кафедр інформації про нові надходження до фонду бібліотеки;
- впровадження разом з кафедрами спільних проектів зі створення інформаційного середовища та формування інформаційної культури користувачів;
- розширення послуг для віддалених користувачів;
- формування фондів мережних

локальних та віддалених документів з розгорнутою мережею пошуку, здатних зацікавити і задовольнити потреби користувача в освітній чи науковій діяльності.

3 вересня 2016 року бібліотека університету розпочала роботу над створенням електронного архіву — репозитарію.

Основне призначення репозитарію (eKhNPUiR) — накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у світовому науково-освітньому середовищі та збільшення індексу цитування наукових публікацій учених ХНПУ ім. Г. С. Сковороди.

Репозитарій поповнюється матеріалами шляхом передачі документа до координатора проекту (по електронній пошті чи особисто) або шляхом самоархівування твору автором, що дає можливість прискорити збагачення фонду електронного архіву.

На даний час в нашому електронному архіві налічується понад 600 робіт: наукових статей, монографій, дисертацій, авторефератів дисертацій, підручників та інших документів.

За рейтингом надісланих документів до електронного архіву: I місце посів історичний факультет — 151 робота; II — факультет іноземної філології — 72 роботи; III — фізико-математичний факультет — 68 робіт; IV — факультет дошкільної освіти — 66 робіт; далі: Інститут післядипломної освіти — 55 робіт; природничий факультет — 48 робіт; економічний факультет — 41 робота та ін.

Згідно зі статистичними даними

за минулий навчальний рік було здійснено близько 45 000 сеансів роботи з репозитарієм, понад 54 000

переглядів сторінок, налічується понад 42 000 користувачів з різних країн світу: України, Росії, Сполучених Штатів Америки, Італії, Ізраїлю, Нідерландів, Великої Британії, Бразилії, Німеччини. З них щомісячно відвідує електронний архів близько 6 000 тисяч користувачів, щотижнево — близько 700, щоденно — понад 100 користувачів.

В подальшому сподіваємося на покращення співпраці над електронним архівом Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, збільшення його престижу та наукового потенціалу.

Останнім часом відбулися важливі події, з якими необхідно ознайомити структурні підрозділи університету.

1) згідно з [Постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 177](#) «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десятикової класифікації», заклади нашої країни, що досі користувались ББК (в тому числі бібліотеки ВНЗ), вже в поточному році мають перейти до використання для систематизації документів УДК.

Система УДК — світова, її використовують 130 країн.

3 вересня 2017 року бібліотека університету розпочала систематизацію документів за УДК. Для цього в програму УФД/ Бібліотека занесена Робоча таблиця УДК, яка постійно доповнюється необхідними індексами.

2) з жовтня 2017 року в бібліотеці університету застосовуються платні послуги:

- складання та редагування бібліографічних списків для наукових робіт,
- виконання тематичних інформаційних пошуків,
- сканування документів.

За наданням послуг звертатися до співробітників довідково-бібліографічного відділу, читального залу № 3 (вул. Валентинівська, корпус Б, ауд. 105/1, 225).

в. о. директора НБ ХНПУ імені Г. С. Сковороди *О. Г. Коробкіна*,
заст. директора *С. О. Коваленко*

Святкові дні

Історія святих мучениць Віри, Надії, Любові і матері їх Софії

«Вера же есть осуществление ожидаемого и уверенность в невидимом». (Послание к евреям св. Апостола Павла)

Мучениці Віра, Надія, Любов і мати їх Софія здавна вшановуються християнами у всьому світі.

В II столітті, в роки правління імператора Адріана, у Римі жила благочестива вдова Софія, у якої були троє дочок: Віра, Надія і Любов, названі так на честь головних християнських добродісностей.

Софія була глибоко віруючою християнкою і дітей своїх також виховувала у любові до Бога, навчаючи їх не шукати земних благ.

Почувши про цю християнську сім'ю, імператор покликав їх до себе і особисто допросив. Всі четверо сповідали віру в Христа, його воскресіння з мертвих і вічне життя усім віруючим в Нього. Здивований їх сміливістю, Адріан відіслав їх до однієї відомої язичниці і наказав їй переконати християнок зректися віри. Проте все красномовство язичницької наставниці не похитнуло міцну віру сестер та їх матері. Тоді їх знову привели до імператора, і Адріан став більш наполегливо вимагати

від них принесення жертви язичницьким богам. Але дівчата разом з матір'ю твердо відмовилися виконувати його наказ. Розлючений імператор наказав замучити трьох невинних дівчат, а матір відпустити на волю. Найстаршій Вірі, тоді було 12 років, Надії, — 10, а Любові — всього

9 років. Матері Софії ніяких тортурів не вчинили, проте Свята Софія перенесла незрівнянно більші душевні страждання від розлуки із замученими дітьми. Софія поховала тіла своїх доньок, а сама провела у молитві три дні біля їхнього гробу. Третього дня Бог забрав її святую душу до Себе.

Храм святого Трохима

За перенесені страждання і стійкість віри Свята Софія разом з доньками причислена Церквою до сонму святих. Їх Святі мощі знаходяться у Франції, в Ешо, біля Страсбурга, куди вони були перенесені понад 1000 років тому (10 травня 777 року) з Риму до храму святого Трохима — тоді центру католицького абатства.

(за матеріалами Інтернету).

Віра, Надія, Любов у нашому житті

Що для кожного з нас віра? Віра в себе, в свої сили і можливості, віра в ідеали, які взірцем супроводжують все життя, віра в людей, які не підведуть у важку хвилину? Чи віра в Бога, без якого жодна людина не може "творити нічого", віра святим, що своїм життєвим подвигом чи мученицькою кончиною стали для нас прикладом мужності і сили духу. Кожний обирає своє...

Надія. З нею, навіть, у найскладнішій, приреченій ситуації, з'являється шанс змінити ситуацію на краще.

Любов — найбільша за всіх, вона завжди є в серці: до наших близьких, до дітей і стареньких, які потребують турботи, до тварин, які довіряють нам своє життя і віддані нам безмірно, до всього світу, який ми любимо і звикли в ньому жити, до всього прекрасного, що нас оточує...

Три маленькі дівчинки 12, 10 і 9 років з прекрасними іменами Фідес, Спес, Карітас, названими на честь християнських добродісностей віри, надії і любові, стали прикладом міцної віри, великої надії і глибокої любові до Бога. Не відмовившись від своєї віри, перетерпівши всі тортури, прийнявши

смерть, вони нареклися святими мученицями.

Пам'ять мучениць Віри, Надії, Любові і матері їх Софії ми вшановуємо щороку 30 вересня, у свій професійний день — свято українських бібліотек. Це символічно. Більшість бібліотекарів — жінки, саме для них важливе заступництво святих угодниць Віри, Надії, Любові і Софії (мудрості), які підкріплюють нас своїми подвигами, допомагаючи долати щоденні труднощі з вірою і надією на краще, додаючи душевного спокою і рівноваги, гармонії і любові в наші душі.

Жінки названі на честь цих святих, — взагалі особливі, тому що їм притаманні такі чесноти апорі. В нашому колективі їх дві — Віра старша (Віра Миколаївна Болдир) і Віра молодша (Віра Соколовська). Обидві — красиві, чуйні, ніжні жінки. В кожній з них, безумовно, своя життєва історія, але є багато рис, яких об'єднує їх: вони жіночні, лагідні, хазяйновиті, мають гарний смак.

Віра Миколаївна — прекрасна дружина, мама, бабуса трьох чудових онуків. Вона і рукодільниця — вишиває бісером ікони, картини, в'яже, займається плетінням, і вдалий садовод — вирощує не тільки овочі і

фрукти, а і надзвичайно красиві троянди та інші квіти. Рукою Віри Миколаївни написано більшість інвентарних книг в бібліотеці. Її досвід роботи — дорогий, бо працює вона понад 40 років в нашій бібліотеці, прийшовши до неї 17-річною дівчинкою і залишившись відданою їй назавжди.

Віра Соколовська за фахом художник і це дається в знаки в її бібліотечній роботі і повсякденному житті. В соціальних мережах Віра веде цікавий блог про художників і видатних людей, в її постах завжди є своя родзинка — нестандартні книжкові полиці, інсталяції, особливі бібліотечні будівлі, а також ліричні відступи — вишукана поезія. Віра гарно малює, виготовляє креативні вази, а також з легкістю пече кондитерські шедеври.

В це подвійне свято для імениниць від щирого серця бажаємо їм здоров'я, щасливих моментів у житті, натхнення, добра, достатку, сімейного затишку, втілення мрій, віри, надії і любові в житті!

Усіх колег сердечно вітаємо і з професійним святом, і зі святом святих Віри, Надії, Любові і Софії! Бажаємо усім миру і злагоди, творчих злетів і насолоди від праці!

Зав. науково-методичним відділом НБ О. І. Романовська

Святкові дні

“Молодь читає — Харківщина процвітає”

«Читайте! І нехай у вашому житті не буде жодного дня, коли б ви не прочитали хоча б сторінки з нової книги»

К. Паустовський

28 вересня біля ХАТОБу зібралася молодь, яка не уявляє своє життя без читання.

Бібліотекарі: С. О. Коваленко, О. Г. Коробкіна, Г. В. Суслик разом з читаючими студентами

Студенти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди приєдналися до участі в обласній соціально-культурній акції “МОЛОДЬ ЧИТАЄ — ХАРКІВЩИНА ПРОЦВІТАЄ”, присвяченій Всеукраїнському дню бібліотек, і отримали подяку.

Привітання від студентів-сковородинівців з Всеукраїнським днем бібліотек

<https://youtu.be/ax9l6alJWtw>

Святкування у Сковородинівці!

Подарунком до святкування Всеукраїнського дня бібліотек стала виїзна екскурсія до Національного літературно-меморіального музею імені Г. С. Сковороди.

Ідея організації екскурсії існувала майже рік. І нарешті, ми це зробили. Нам допомогла Первинна Профспілкова організація нашого університету, згуртованість та бажання колективу залишити позаду хоча б на один день робочі буденні справи та вирушити до нових, непізнаних місць нашої Харківщини.

Чому саме музей? Музей присвячений одному з найвідоміших українських діячів України — Григорію Сковороді, його життю і творчості. Як ви знаєте, Григорій Сковорода — засновник української філософії, поет, педагог, просвітитель України XVIII століття, перший український байкар, а ще — музикант, співак, композитор, народний мудрець та людина, чиє ім'я носить наш університет. Саме тут, в садибі поміщиків Ковалевських (хутір Пан-Іванівка, тепер — Сковородинівка) 9 листопада 1794 року завершився земний шлях мислителя.

Що цікавого ми побачили в музеї? Філософські видання Григорія Савовича, картини, книги античних філософів і поетів, особисті речі

Сковороди, а також меморіальну кімнату, де жив і помер один з найбільш великих українців!

Чудова екскурсвод Людмила Василівна організувала для наших жіночок майстер-клас з використання віяла у спілкуванні з чоловіками та розповіла, що означало місце розташування кожної мушлі на жіночому обличчі того часу. Це була та мить, коли всі посміхнулися, жартували та трохи відволіклись від розповіді про не завжди легке життя Григорія Сковороди.

Після огляду музею екскурсія продовжилася територією старовинного парку і саду, які практично не змінилися з тих часів. Ми бачили місце першої могили філософа, стародавній колодазь, «філософську алею», 700-річний дуб. Це була справжня подорож в минуле, в біографічне минуле письменника. Екскурсія, музей, природа парку, де поет провів свій останній день, справили на всіх присутніх незабутнє враження. Навіть, було запропоновано продовжити традицію святкування 30 вересня новою виїзною екскурсією.

Бібліограф 1 кат. С. С. Мажара

Національний літературно-меморіальний музей

Г. С. Сковороди

<http://skovoroda.in.ua/>

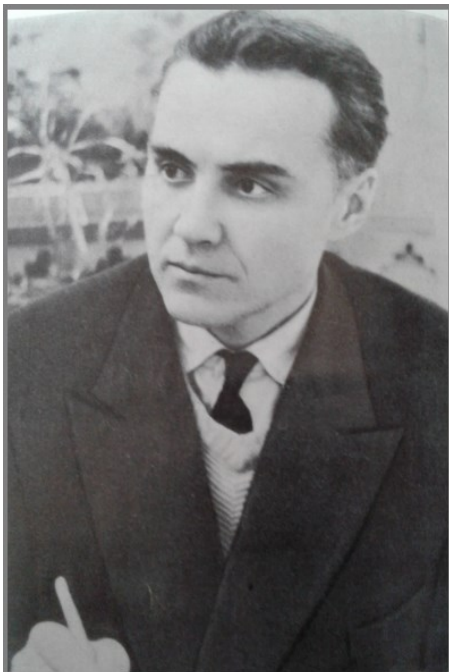

Про вчителя слова, чиє життя — невичерпна криниця...

Людина, яка віддала своє серце дітям

«Що було найголовніше в моєму житті? Без вагань відповідаю: любов до дітей».

В.О. Сухомлинський.

28 вересня 1918 року в с. Василівка на Кіровоградщині народився Василь Олександрович Сухомлинський — гуманіст, мислитель, педагог. Людина, яка усе життя пропрацювала у сільській школі. Він пройшов шлях від учителя до академіка, відомого громадського діяча. *“Тридцять три роки безвиїзної роботи в сільській школі були для мене великим, ні з чим не порівняним щастям”,* — писав Василь Олександрович.

Що цікаво, він сам собі встановив робочий день. Прокидався о п'ятій ранку і, випивши кухоль молока, сідав працювати. Саме в цей час з п'ятої до восьмої ранку створені його багаточисельні твори. О восьмій ранку він із дверей квартири, яка була в будівлі школи, виходив прямо у вестибюль і доброю посмішкою вітав школярів. Потім уроки, бесіди з учителями, батьками, наради і семінари, підготовка до уроків, постійна самоо-

світа. Василь Олександрович знав декілька мов. Без відриву від практики займався науковою роботою, стежив за науковими дослідженнями. Останні роки працював над докторською дисертацією *“Проблеми всебічного розвитку людини”*, яку успішно захистив. Для тих, хто знає будні сільської школи, здається не-ймовірним, коли він устигав усе це робити. І робити неквапливо, добротно, на повну силу своєї душі. Він дійсно віддавав людям серце. Це було потребою його життя.

У всьому світі глибоко шанують спадщину цього педагога. Його праці перекладені на 56 мов і видані загальним тиражем понад 12 млн. екземплярів. Плідно працює, продовжуючи традиції батька, його донька, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України Ольга Василівна Сухомлинська.

Ольга Сухомлинська про батька:

«Він був яскравою особистістю, лідером. Василь Сухомлинський запропонував іншу філософію школи, можна визначити як школу гуманізму, школу духовності, моральності й культури, школу особистостей та індивідуальностей школи, яка вдивлялась і занурювалась у світ дитинства».

Складові педагогічного змісту категорії «гуманізм» Сухомлинського В. О.:

1. Любити дітей.
2. Поважати дитину.
3. Вірити в дитину.
4. Знати дитину.
5. Розуміти дитину.
6. Турбуватися про розвиток дитини.
7. Бережливо ставитися до духовного світу і природи дитини.
8. Обережати і розвивати почуття власної гідності дитини.
9. Стати другом дитини.

Мудрі слова В. О. Сухомлинського заставляють замислитися і направляють на вірний шлях у вихованні дітей.

«Виховуючи свою дитину, ти виховуєш себе».

«Дитина — дзеркало родини; як у краплі води відбивається сонце, так у дітях відбивається моральна чистота матері і батька».

«Дати дітям радість праці, радість успіху у навчанні, збудити в їхніх серцях почуття гордості, власної гідності — це перша заповідь виховання».

«Праця — це одне з найчистіших і найшляхетніших джерел емоційного стану, радості діяння, творення. Думка, що народжена, збуджена, витончена в праці, стає радісною, оптимістичною».

«До хорошого уроку учитель готується все життя».

«Людина народжується на світ не для того, щоб зникнути безвісною пилинкою. Людина народжується, щоб лиши-ти по собі слід вічний».

На цих книжках виховувались покоління

Використано матеріал з:

Наумов, Борис Миколайович. В. О. Сухомлинський та сучасна освіта / Б. М. Наумов ; ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. - Харків : ФОП Стеценко І. І., 2013. - 141 с. - ISBN 978-966-8482-32-8, 1991.-142 с.

Підготувала: бібліограф 1 кат. С. С. Мажара

“Невичерний скарб”
Засновник — колектив Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.
Електронний бюлетень виходить один раз у квартал. Видається укр. та рос. мовами.
Адреса редакції: м. Харків, вул. Валентинівська, 2, корп. Б., кімн. 205. Тел. (0572)68—11—72
E-mail редакції: skarb.library@gmail.com
Головний редактор: **Коробкіна Олена Геннадіївна**
Редактори: **Романовська О. І.**
Дизайн, верстка: **Мажара С. С.**